

PATVIRTINTA
Alytaus rajono vietos veiklos
grupės valdybos 2024 m. sausio
19 d. rašytinio sprendimo
priėmimo procedūros
protokolu Nr.14 ir
2024 m. kovo 15 d.
rašytinio sprendimo
priėmimo procedūros
protokolu Nr.18

VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS

Alytaus rajono vietos veiklos grupė (toliau – VVG)

Vietos plėtros strategija „Alytaus rajono ir Birštono savivaldybių kaimiškiosios teritorijos bendruomenių inicijuota vietos plėtros strategija 2015-2020 metams“ (toliau – VPS)
kvietimo Nr.40 (pratęsta)

1. BENDROJI VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO DALIS

1.1.	Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše (toliau - FSA) nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir reikalavimai, kurie taikomi pareiškėjui, siekiančiam gauti paramą vietos projektui įgyvendinti pagal FSA 1.2 papunktyje nurodytą VPS priemonės veiklos sritį, sudaryti iš tinkamumo finansuoti sąlygų, pareiškėjų išipareigojimų, vietos projektų atrankos kriterijų, kitų pareiškėjams ir vietos projektams taikomų reikalavimų. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarką nustato Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“, (nauja redakcija nuo 2023-02-18: Nr. 3D-89, 2023-02-17, paskelbta TAR 2023-02-17, i. k. 2023-02858) (žr. aktuali suvestinė redakcija) (toliau – Vietos projektų administravimo taisyklės). FSA nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos turi būti iki galo įvykdytos iki vietos projekto atrankos vertinimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip. Atitiktis vietos projekto tinkamumo finansuoti sąlygoms turi būti išlaikoma visą vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį, išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip.														
1.2.	FSA taikomas:	VPS priemonės „Bendruomeninių paslaugų kūrimas ir plėtra“ (kodas LEADER-19.2-SAVA-9) (toliau – VPS priemonė) vietos projektams.													
1.3.	FSA taikomas VPS priemonės veiklos srities paraiškoms, kurios pateiktos ir užregistruotos:	nuo vietos projektų paraiškų rinkimo pradžios				2	0	2	4	-	0	2	-	2	8
		iki vietos projektų paraiškų rinkimo pabaigos				2	0	2	4	-	0	4	-	1	9
1.4.	FSA patvirtinta VPS vykdytojos:	2	0	2	4	-	0	1	-	1	9	☐ visuotinio narių susirinkimo sprendimu Nr. _____			
		2	0	2	4	-	0	3	-	1	5	☒ Alytaus rajono vietos veiklos grupės valdybos rašytinio sprendimo priėmimo procedūros protokolu Nr.14 ir Nr. 18			
1.5.	Pagal FSA patirtos išlaidos priskiriamos prie:	EŽŪFKP tikslinės srities Nr. <u>6B</u>													
1.6.	VPS priemonės veiklos srities, kuriai parengtas FSA, pagrindiniai tikslai yra šie:	Didinti Alytaus rajono VVG teritorijos patrauklumą gyventi, mažinti socialinę atskirtį, kuriant darbo vietas ir didinant socialinių bei bendruomeninių paslaugų prieinamumą.													
1.7.	Pagal VPS priemonės veiklos sritį parama teikiama:	Būtiniausių paslaugų Alytaus rajono VVG teritorijos gyventojams prieinamumui, jų													

		kokybei gerinti, kainai mažinti, bendruomenės narių užimtumui didinti, papildomoms pajamoms gauti pagelbėtų bendruomeninių paslaugų kūrimas ir plėtra. įvairias bendruomenines paslaugas, susijusias socialinės pagalbos savo bendruomenės nariams ar VVG teritorijos mastu teikti mobilies paslaugas, bendruomenėse populiarių tradicinių amatų ir su tuo susijusių paslaugų vystymu bei kitų įvairių bendruomeninių paslaugų kūrimu ir plėtra, finansuojant išlaidas, susijusias su veiklos aprašo įgyvendinimu. Veiklos sritis skirta darbo vietoms kurti. Pareiškėjai, teikiantys paraiškas, turi vietos projekto paraiškos (FSA 1 priedas) 3 dalyje „Vietos projekto idėjos aprašymas“, taip pat verslo plane (FSA 2 priedas) pateikti informaciją apie planuojamo vietos projekto tikslus, uždavinius, planuojamas veiklas, kurių pagrindu būtų galima įvertinti, kaip vietos projektas atitinka VPS, VPS priemonės veiklos srities tikslus, remiamas veiklas.
1.8.	Paramos gali kreiptis šie pareiškėjai:	Galimi pareiškėjai: VVG teritorijoje registruoti ir veiklą vykdančios pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, įregistruoti pagal LR asociacijų, viešųjų įstaigų (išskyrus viešąsias įstaigas, kurių viena iš steigėjų yra savivaldybė ar valstybė), labdaros ir paramos fondų įstatymus (išskyrus VVG). Pareiškėjai turi atitikti šio FSA 4 dalyje „Vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai“ nurodytus, pareiškėjui taikomus bendruosius, specialiuosius ir papildomus (jeigu specialieji ir papildomi reikalavimai nustatyti) tinkamumo reikalavimus.
1.9.	Galimi vietos projekto partneriai	Partneriai negalimi
1.10.	Kvietimui teikti VPS priemonės veiklos srities vietos projektų paraiškas skiriama:	50 404,19 Eur
1.11.	Didžiausia lėšų vietos projektui paramos suma negali viršyti:	<u>iki 50 000,00 Eur.</u>
1.12.	Didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:	Paramos lėšos vietos projektui įgyvendinti gali sudaryti: iki 95 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto lėšų.
1.13.	Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį pareiškėjas privalo finansuoti:	1. pareiškėjo nuosavomis pinigėmis lėšomis arba savivaldybės biudžeto lėšomis (kai taikoma); 2. pareiškėjo skolintomis lėšomis; 3. pareiškėjo įnašas natūra – savanoriškais darbais; 4. pareiškėjo ir (arba) tinkamo vietos projekto partnerio įnašas natūra – nekilnojamuoju

		turtu; Pareiškėjo įnašas natūra - savanoriškais darbais negali būti didesnis kaip 15 proc. nuo viso nuosavo indėlio prie projekto.
1.14.	Vietos projektų finansavimo fondas (-ai):	Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšos.

2. VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 87–92 punktai.

Vietos projektų atrankos kriterijai – vietos projektų pridėtinę vertę nustatantys reikalavimai, kurių reikšmė VPS priemonės veiklos sričiai įgyvendinti įvertinama taikant žemiau nurodytą balų sistemą. Didžiausia galima surinkti balų suma yra 100 balų.

2.1. Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu taikomi šie vietos projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Vietos projektų atrankos kriterijus	Didžiausias galimas surinkti balų skaičius	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis atrankos kriterijui)	Kontroliuojamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi atrankos kriterijaus)
I	II	III	IV	V
1.	Projekto įgyvendinimo teritorinė aprėptis. Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	25	Vietos projekto paraiškos 4 dalyje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pagrindimą ir prie vietos projekto paraiškos pateiktus dokumentus (seniūnijos pažyma, statistikos departamento duomenys ir pan.) 4 Verslo plano 1 dalies „Bendroji informacija“ 1.2. papunktyje „Bendra informacija apie verslo idėją“ pateiktas aprašymas.	.

1.1.	Projektas įgyvendinamas visoje VVG teritorijoje.	25		
1.2.	Projektas įgyvendinamas VVG teritorijos seniūnijoje.	20		
2.	Sukurta bent viena nauja darbo vieta jaunam asmeniui. Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	15		
2.1.	Sukurta bent viena nauja darbo vieta samdomam darbuotojui (asmeniui) iki 29 m. (imtinai), sudarant neterminuotą darbo sutartį.	15		
2.2.	Sukurta bent viena nauja darbo vieta samdomam darbuotojui (asmeniui) iki 40 m. (imtinai), sudarant neterminuotą darbo sutartį.	10	Vertinama pagal vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ bei verslo plane pateiktą pareiškėjo informaciją ir įsipareigojimus vietos projekto paraiškoje.	Atitiktis atrankos kriterijui vietos projekto įgyvendinimo metu vertinama pagal įgyvendinimo ataskaitos ir galutinio mokėjimo prašymo (MP) ir jo priedų duomenis. Prie MP pridedamos: darbo sutarčių kopijos su naujai įdarbintais asmenimis; jei veikiama pagal verslo liudijimą ar individualios veiklos pažymą - verslo liudijimo arba individualios veiklos pažymos kopija; Sodros pranešimų (1-SD) apie apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo pradžią kopijas. Atitiktis atrankos kriterijui vietos projekto kontrolės laikotarpiu vertinama pagal užbaigto projekto metinėje ataskaitoje pateikiamą informaciją ir kartu su ja pateiktus dokumentus. Prie ataskaitos prašoma pridėti: Sodros finansinių metų suvestinę „Apdraustųjų asmenų draudžiamosios pajamos ir valstybinio socialinio draudimo įmokos už nurodytą laikotarpį“, finansinės atskaitomybės dokumentus, už atskaitinius metus metus
3.	Naujos darbo vietos sukurtos VVG teritorijos gyventojams. Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	20		
3.1.	Sukurtos 3 (trys) ir daugiau naujos darbo vietos VVG teritorijos gyventojams.	20	Vertinama pagal vietos projekto paramos paraišką, verslo planą ir kartu su paraiška pateiktuose dokumentuose nurodytą informaciją.	Atitiktis atrankos kriterijui vietos projekto įgyvendinimo metu vertinama pagal įgyvendinimo ataskaitos ir galutinio mokėjimo prašymo (MP) ir jo priedų duomenis. Prie MP pridedamos: darbo sutarčių kopijos su naujai įdarbintais asmenimis; jei veikiama pagal verslo liudijimą ar individualios veiklos

3.2.	Sukurtos 2 (dvi) naujos darbo vietos VVG teritorijos gyventojams.	15		pažymą - verslo liudijimo arba individualios veiklos pažymos kopija; Sodros pranešimų (1-SD) apie apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo pradžią kopijas. Atitiktis atrankos kriterijui vietos projekto kontrolės laikotarpiu vertinama pagal užbaigto projekto metinėje ataskaitoje pateikiamą informaciją ir kartu su ja pateiktus dokumentus. Prie ataskaitos prašoma pridėti: Sodros finansinių metų suvestinę „Apdraustųjų asmenų draudžiamosios pajamos ir valstybinio socialinio draudimo įmokos už nurodytą laikotarpį“, finansinės atskaitomybės dokumentus, už ataskaitinius metus metus.
4.	Projektas prisideda prie tvarios ir darnios VVG teritorijos plėtros (tausoja aplinką, gamtą, prisideda prie klimato kaitos veiksnių švelninimo, projekte suplanuota naudoti ekologiškas medžiagas, atsinaujinančius energijos šaltinius ir pan.).	25	Vertinama pagal paraiškos – 4 dalyje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą informaciją bei prie vietos projekto pridėtus dokumentus: - Tikrinama bei vertinama informacija ar paraiškoje, pagrindžiama, kaip projektas tausoja aplinką, gamtą, prisideda prie klimato kaitos veiksnių švelninimo, projekte suplanuota naudoti ekologiškas medžiagas, atsinaujinančius energijos šaltinius ir pan.).	
4.1.	Projekte suplanuota ir bus įgyvendinama 2 priemonės, kurios prisidės prie VVG teritorijos aplinkos, gamtos tausojimo arba klimato kaitos veiksnių švelninimo, projekte naudojamos ekologiškos medžiagos, atsinaujinantys energijos šaltiniai ir pan.	25	- Atitiktis taip pat patikrinama pagal numatomas investicijas grindžiančius komercinius pasiūlymus, ar kitus dokumentus, pagrindžiančius kriterijaus atitikimą (sertifikatas ar pan.).	
4.2.	Projekte suplanuota ir bus įgyvendinta 1 priemonė, kuri prisidės	20		

	prie VVG teritorijos aplinkos, gamtos tausojimo arba klimato kaitos veiksnių švelninimo, projekte naudojamos ekologiškos medžiagos, atsinaujinantys energijos šaltiniai ir pan.			
5.	Prie projekto prisidedama nuosavomis lėšomis.	15	Vertinama pagal vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pagrindimą ir (arba) remiantis kartu su paraiška pateiktais dokumentais: dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo. Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojant el. bankininkystės sistemą) patikimo subjekto – finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) viešojo juridinio asmens, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (pvz., savivaldybės tarybos sprendimas skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti arba administracijos direktoriaus garantinis raštas).	
Iš viso:		100		

3. TINKAMUMO SĄLYGOS, TINKAMOMS FINANSUOTI IŠLAIDOMS

Vietos projektų planuojamų išlaidų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklės.

3.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 24 punkte
3.1.1.	Tinkamos finansuoti vietos projektų įgyvendinimo išlaidos yra nurodytos šios FSA 3.2. dalyje „Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas“ ir jos turi būti patirtos vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 24.12 papunkčiu, t.y. būti patirtos tinkamu laikotarpiu, kuris turi būti nurodytas patvirtintame FSA, bet ne anksčiau kaip nuo vietos projekto pateikimo dienos ir ne vėliau kaip iki vietos projekto įgyvendinimo

	tinkamo laikotarpio pabaigos, išskyrus vietos projekto bendrąsias išlaidas. Vietos projekto bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip 12 mėnesių iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Vietos projekto tinkamas įgyvendinimo laikotarpis – ne vėliau kaip iki 2025 m. liepos 1 d. Visais atvejais vietos projektų įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne vėliau kaip 1 mėnuo iki konkrečios VPS įgyvendinimo pabaigos.		
Eil. Nr.	Vietos projektų finansavimo sąlyga	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis finansavimo sąlygai)	Kontroliuojamumas (kai taikoma) (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	II	III	IV
3.2. Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas:			
I	II	III	
Eil. Nr.	Tinkamos išlaidos pavadinimas	Galimas kainos pagrindimo būdas	
3.2.1.	Naujų prekių įsigijimo:	Visos tinkamų finansuoti išlaidos turi būti tiesiogiai susijusios su VPS priemonės turiniu ir būtinos VPS priemonei įgyvendinti.	
3.2.1.1	Naujos technikos ir įrangos, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje:	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir	

		kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); • Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklų 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų. Komerciniuose pasiūlymuose ir vietos projekto paraiškoje turi būti užtikrinta, kad visos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turės ženklą CE);
3.2.1.1.1	Speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta įsigyjamos įrangos ar technologinio proceso valdymui.	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): • bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų

		teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais į kainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų į kainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); • Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų. Komerciniuose pasiūlymuose ir vietos projekto paraiškoje turi būti užtikrinta, kad visos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turės ženklą CE);
3.2.1.1.2.	Projektui įgyvendinti ir projekte numatyta veikla vykdyti būtina technika ir (arba) įranga.	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): • bent 3 (trims) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų

		ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); • Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų. Komerciniuose pasiūlymuose ir vietos projekto paraiškoje turi būti užtikrinta, kad visos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turės ženklą CE);
3.2.1.1.3.	. Motorinės transporto priemonės įsigijimas yra tinkamos finansuoti taip kaip nustatyta Vietos projektų administravimo taisyklių 27.1.1. ir 27.1.2. punktuose.	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): • bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės

		plėtos fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų. Komerciniuose pasiūlymuose ir vietos projekto paraiškoje turi būti užtikrinta, kad visos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turės ženklą CE);
3.2.1.1.4.	Projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų naujų gamybinių ir kitų būtinų statinių rekonstravimui ir (arba) kapitaliniam remontui ir (arba) paprastajam remontui ir (arba) inžinerinių statinių naujai statybai medžiagų įsigijimas atliekant ūkio būdu	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): - bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; - Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); - Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams

		pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų. Komerciniuose pasiūlymuose ir vietos projekto paraiškoje turi būti užtikrinta, kad visos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turės ženklą CE);
3.2.2.	Darbų ir paslaugų įsigijimo:	Visos tinkamų finansuoti išlaidos turi būti tiesiogiai susijusios su VPS priemonės turiniu ir būtinos VPS priemonei įgyvendinti.
3.2.2.1.	Projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių nauja statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas, paprastojo remonto darbai, taip pat inžinerinių statinių nauja statyba	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): • bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“; • Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklų 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų. Komerciniuose pasiūlymuose ir vietos projekto paraiškoje turi būti užtikrinta, kad visos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turės

		ženklą CE);
3.2.2.2.	Verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (privažiavimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, apšvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos).	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): • bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); • Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų. Komerciniuose pasiūlymuose ir vietos projekto paraiškoje turi būti užtikrinta, kad visos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turės ženklą CE);
3.2.3.	Vietos bendrosios (įskaitant priemonių, projekto išlaidos viešinimo nurodytų	Visos tinkamos finansuoti išlaidos turi būti tiesiogiai susijusios su VPS priemonės turiniu ir būtinos VPS priemonei įgyvendinti. Vietos projekto bendrosios išlaidos, įskaitant vietos projekto viešinimo priemonių, nurodytų Taisyklių 155–160 punktuose, įsigijimas, tačiau ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų

	Vietos projektų administravimo taisyklių 155–160 punktuose, įsigijimo):	(skaičiuojama nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus bendrąsias). Bendrosios išlaidos, susijusios su atlyginimu konsultantams, už konsultacijas vietos projekto paraiškos ir (arba) verslo plano, veiklos aprašo rengimu ir (arba) įgyvendinimu, turi būti pagrįstos, nustatant vienos valandos kainos atitiktį vidutinėms rinkos kainoms ir jų skaičių būtinoms konsultacijoms suteikti (grindžiant valandų skaičių būtina detalai nurodyti, pagal konsultacijų turinį). Tais atvejais, kai vietos projekte numatytos netiesioginės vietos projekto išlaidos, finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) ir ne didesnė kaip 1 800 Eur (vienas tūkstantis aštuoni šimtai eurų). Tuo atveju, kai projekte numatyti statybos, rekonstrukcijos ir kapitalinio remonto darbai, finansuojama bendrųjų išlaidų suma be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) gali būti ne didesnė kaip 3 000 Eur (trys tūkstančiai eurų);
3.2.3.1.	Atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos, susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): • bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“; • Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams

		pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų.
3.2.3.2.	Vietos projekto viešinimo išlaidos	Iš paramos VPS vietos projektui įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (vienu iš alternatyvių būdų): • bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; • Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); • Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų.
3.2.4.	Įnašas natūra:	
3.2.4.1.	Savanoriškas darbas (vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 32.5. punktu).	Pateikta planuojamų savanoriškų darbų sąmata. Faktinė savanoriško darbo vertė nustatoma vidutinį Lietuvos valandinį bruto darbo užmokestį (taikomas valandinis bruto darbo užmokestis negali būti didesnis už Lietuvos statistikos departamento skelbiamus duomenis) padauginus iš savanoriškų darbų valandų skaičiaus ir gautą skaičių padauginus iš bendro savanoriavusiųjų asmenų skaičiaus (vadovaujamosi Savanoriško darbo laiko apskaitos lentelė).
3.2.4.2..	Nekilnojamas turtas	Pateiktas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro išrašas arba nepriklausomo eksperto išvada.

	(vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 32.5. punktu).	
3.2.5.	Pridėtinės vertės mokestis	PVM, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra tinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdomas valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra tinkamas finansuoti išlaidos.
3.2.6.	Netiesioginės vietos projekto išlaidos	Netiesioginės vietos projekto išlaidos, kurioms apmokėti taikomas supaprastintas išlaidų mokėjimo būdas – fiksuotoji norma, apskaičiuotos pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 6 priede pateikiamą aprašą ir nevirsžijiančios jame nustatytų ribų.

3.3. Netinkamos finansuoti išlaidos yra nurodytos Vietos projektų administravimo taisyklių 28 punkte:

- 3.5.1. neatitinkančios Vietos projektų administravimo taisyklių 27 punkte nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų ir neišvardytos FSA;
- 3.5.2. neišvardytos patvirtintoje vietos projekto paraiškoje (po vietos projekto paraiškos pateikimo neleidžiama įtraukti naujų išlaidų ar jas keisti kitomis);
- 3.5.3. išlaidų dalis, viršijanti tinkamų finansuoti išlaidų įkainį (kai toks yra nustatytas);
- 3.5.4. nepagrįstai didelės išlaidos kaip tai nurodyta taisyklių 28.4. punkte;
- 3.5.5. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos;
- 3.5.6. naudotų prekių įsigijimo išlaidos;
- 3.5.7. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;
- 3.5.8. trumpalaikio turto, įgyto paramos gavėjo projekto, kurio vertė yra mažesnė nei paramos gavėjo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė, paramos lėšomis, išlaidos. Paramos gavėjas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi sunaudoti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu (taikoma kai vietos projektas įgyvendinamas Vietos projektų administravimo taisyklių 27.3 punkte nustatytu atveju);
- 3.5.9. išlaidos, nepagrįstos faktine gautų prekių, atliktų darbų ar suteiktų paslaugų verte;
- 3.5.10. išlaidos, kurios buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus paramos VPS įgyvendinti lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą (jeigu vietos projekto vykdytojo – viešojo juridinio asmens veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir jis iki vietos projekto patvirtinimo patiria vietos projekto bendrųjų išlaidų, jos gali būti pripažintos tinkamomis tuomet, jeigu buvo apmokėtos iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų asignavimų, kurie skirti projektams avansuoti);
- 3.5.11. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus Vietos projektų administravimo taisyklių 27.5 papunktyje) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projekto vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų;
- 3.5.12. išlaidos, nebūtinės vietos projektui sėkmingai įgyvendinti ir neatitinkančios patikimo finansų valdymo principo, pavyzdžiui, vietos projekto

poreikius viršijančių techninių parametrų gaminių, prabangaus dizaino (apdailos) gaminių ar gaminių su projekto vykdytoju nereikalingomis funkcijomis (už kurias sumokama papildomai) įsigijimo išlaidos, prabangos prekių ar medžiagų įsigijimo išlaidos (išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, kai nėra kitos galimybės);

3.5.13. bendrosios išlaidos ar jų dalis, sutampančios su netiesioginėmis išlaidomis ar jų dalimi. Jei projekte numatytos netiesioginės išlaidos, iš bendrųjų išlaidų galimos finansuoti išlaidos, susijusios su verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų) ir techninių dokumentų, nurodytų Vietos projektų administravimo taisyklių 6.30 papunktyje, parengimu.

3.3.14. smulkių buities reikmenų įsigijimo išlaidos (patalynės, stalo įrankių, indų ir pan.);

3.3.15. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamos žvejybos laivams, mažiesiems laivams (išskyrus irklines valtis ir baidares), pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

3.3.16. visų tipų orlaiviams priskiriami aparatai (mašinos), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

3.3.17. miškų ūkio įranga ir technika (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškavežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai, kapoklės;

3.3.18. transporto priemonės, kurios priskiriamos ir (arba) prilyginamos L kategorijai (mopedai, motociklai, triračiai, keturračiai motociklai, bagiai, kartingai ir pan.); M kategorijai (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir jai priskiriamų kėbulų tipams, išskyrus autokatafalkus ir 8 sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti; N kategorijai priskiriamų kėbulų tipams, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS (vilkikai, sunkvežimiai, šaldytuvai); G kategorijai (visureigiai) ir jai priskiriamų kėbulų tipams; O kategorijai (priekabos ir puspriekabės) priskiriamas transporto priemonės, kurių kodas – DD (L kategorijos priemonės priekaba); specialiosios paskirties transporto priemonės (gyvenamieji automobiliai, kempingai ir kt.), kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ;

3.3.19. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas);

3.3.20. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

3.3.21. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

3.3.22. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

3.3.23. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

3.3.24. nenumatytos projektiniame pasiūlyme, išskyrus atvejus, kai projektiniame pasiūlyme buvo numatyti statinio statybos, atnaujinimo (modernizavimo), rekonstravimo, kapitalinio remonto darbai, tačiau nebuvo numatyti darbai, susiję su statinio statyba, atnaujinimu (modernizavimu), rekonstravimu, kapitaliniu remontu ar kultūros paveldo objektų tvarkyba, kurių poreikis ir pareiga juos atlikti pareiškėjui tapo žinomi rengiant statinio statybos projektą ar kitus su statyba susijusius dokumentus.

3.3.25. keturračiai - mažieji traktoriai, jeigu vietos projekte numatyta vykdyti ne aplinkos ar teritorijos tvarkymo veikla.

3.3.26. prekės, kurių kilmės šalis ir / arba kurios pagamintos Rusijos Federacijoje, Baltarusijos Respublikoje, Rusijos Federacijos aneksuotame Kryme, Moldovos Respublikos Vyriausybės nekontroliuojamoje Padniestrės teritorijoje, Sakartvelo Vyriausybės nekontroliuojamose Abchazijos ir Pietų Osetijos teritorijose, tai pat paslaugos bei darbai, atlikti šių šalių paslaugų ar darbų teikėjų, yra netinkami finansuoti paramos lėšomis.

4. VIETOS PROJEKTŲ TINKAMUMO FINANSUOTI SĄLYGOS IR VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

Šioje FSA dalyje nurodytos tinkamumo finansuoti sąlygos pareiškėjui, vietos projektui, vietos projekto suderinamumui su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, tinkamam vietos projekto finansavimo šaltiniui. Taip pat vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai – vietos projekto vykdytojų sutikimas priimti pareigas, susijusias su parama vietos projektui įgyvendinti, ir jų laikytis iki vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpio pabaigos.

4.1.	Vietos projektų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 102–105 punktai.		
4.2.	Tinkamumo finansuoti sąlygos:		
4.2.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui , numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 18.1 bei 23.1.6 ¹ 23.1 papunkčiuose (kai taikoma).		
4.2.2.	Specialiosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui:		
Eil. Nr.	Vietos projektų finansavimo sąlyga	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis finansavimo sąlygai)	Kontroliuojamumas (kai taikoma) (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	II	III	IV
4.2.2.1.	Pareiškėjas VVG teritorijoje registruotas ir veiklą vykdančias	Tikrinama informacija, pateikta paraiškoje bei kartu su paraiška pateikta pažyma apie deklaruotą gyvenamąją/veiklos vykdymo (registracijos) vietą.	Atitiktis kriterijui vertinama pagal vietos projekto įgyvendinimo ataskaitoje pateiktus duomenis ir pridedamus dokumentus.

			Pateikiama deklaracija apie pareiškėjo gyvenamąją ar registracijos vietą.
4.2.2.2.	Pareiškėjas atitinka nevyriausybines organizacijos statusą	Pateikiama pažyma iš Juridinių asmenų registro	Netikrinama
4.2.2.3.	Pareiškėjas turi ne mažiau kaip 30 registruotų narių (fizinį asmenų), kurių registracijos data ne vėlesnė kaip 2020 01 01	Pareiškėjas pateikia organizacijos vadovo pasirašytą organizacijos narių (fizinį asmenų) sąrašą, kuriame nurodyta narių vardai, pavardės, gyvenamoji vieta, kontaktiniai duomenys: el. paštas, tel. Nr. bei narių registracijos datos.	Netikrinama
4.2.3.	Papildomos tinkamumo sąlygos pareiškėjui:		
4.2.4.	Bendrosios tinkamumo sąlygos vietos projektui numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1. papunkčiuose (kai taikoma).		
4.2.5.	Specialiosios tinkamumo sąlygos vietos projektui:		
Eil. Nr.	Vietos projektų finansavimo sąlyga	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis finansavimo sąlygai)	Kontroliuojamumas (kai taikoma) (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	II	III	IV
4.2.5.1.	Projektu kuriamos ir numatomos išlaikyti naujos darbo vietos. Jei paramos lėšų prašoma iki 50 000 tūkst. Eur - privaloma sukurti 1 (vieną) naują darbo vietą (1 (vieną) etatą);	- Tikrinama informacija pateikta projekto paraiškos santraukoje bei verslo plane apie planuojamas sukurti naujas darbo vietas (4 dalis „Vietos projektų atitiktis vietos projektų kriterijams“ bei 6 dalis „Vietos projektų pasiekimo rodikliai“ ir jos priede „Verslo planas“ nurodytas sukuriamų darbo vietų	Patikrinama informacija, pateikta vietos projekto įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje / metinėse ataskaitose ir prie jos pridėtomis darbo sutartimis, darbo

	Jei paramos lėšų prašoma iki 25 000 tūkst. Eur privaloma sukurti 0,5 (pusę darbo vietos (0,5 (pusę etato)). Nauja darbo vieta turi būti tiesiogiai susijusi tik su vykdoma veikla, kuriai buvo skirta parama. Naujomis darbo vietomis nelaikomos darbo vietos, kurios įgyvendinant vietos projektą buvo sukurtos kitose, su vietos projekto veikla nesusijusiose, veiklose; Nauja darbo vieta turi būti sukurta po vietos projekto paraiškos pateikimo iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, t. y. ne vėliau kaip paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną turi būti pateikti naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai; Nauja darbo vieta turi būti išreikšta naujų sąlyginių darbo vietų (naujų etatų) ekvivalentu, pagrįstu 8 valandų darbo diena, 40 valandų darbo savaitę, dirbant ištisus metus, išskyrus, kai Darbo kodekse nustatyta kitaip (taikoma dirbantiesiems pagal darbo sutartis arba civilines (paslaugų) sutartis). Išimties taikomos sezoniniams darbams, patvirtintoms Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, atvejais.	skaičius). - Taip pat tikrinama ar pareiškėjų/ partnerių pateiktas laisvos formos raštiškas pareiškėjo įsipareigojimas sukurti ir išlaikyti vietos projekte suplanuotas darbo vietas. Naujų darbo vietų sukūrimas ir išlaikymas vertinamas vadovaujantis LR Žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakyme Nr. 3D-718 „Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodika“.	laiko apskaitos žiniaraščiais ar individualios veiklos pažyma, verslo liudijimu bei (ar) kitais su darbo santykiais susijusiais dokumentais. Ypač pat finansinės atskaitomybės dokumentais, įrodančiais Gautų grynujų pajamų iš veiklos, kuriai buvo skirta parama, dydį. Naujų darbo vietų išlaikymas vertinamas vadovaujantis LR Žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakyme Nr. 3D-718 „Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodika“.
4.2.6.	Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu:		

4.2.6.1.	Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, susijusi su verslo kūrimu arba plėtra (bendruomeninis verslas), taikomos šios papildomos tinkamumo finansuoti sąlygos: Viename projekte gali būti numatyta keletas remiamų ekonominės veiklos rūšių. Vietos projekte numatytas bendruomeninis verslas turi atitikti ekonomines veiklas, kurios remiamos pagal VPS, vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK). Vietos projekto turinys negali būti susijęs su šiomis veiklos sritimis ir neremiamų ekonominės veiklos rūšių sąrašas yra toks: 1.1. alkoholinių gėrimų gamyba; (EVRK 11 skyriaus 11.01, 11.02, 11.03, 11.04, 11.05, 11.06 grupės 46.34.10, 47.25.10 poklasis) 1.2. tabako gaminių gamyba; (EVRK 12 skyriaus 46.35, 46.39, 47.19, 47.26, 47.81 grupės) 1.3. ginklų, šaudmenų ir jų dalių gamyba; (EVRK 25.4, 47.78.30 grupės) 1.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu; (EVRK 92 grupė) 1.5. finansinis tarpininkavimo, pagalbinio finansinio tarpininkavimo veikla; virtualiųjų valiutų leidybos (gamybos) ir prekybos veikla; (EVRK 64 skyrius 66 grupė) 1.6. draudimo veikla; perdraudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla; (EVRK 65, 66 skyriai) 1.7. nekilnojamojo turto operacijos; (EVRK 68 grupė) 1.8. teisinės veiklos organizavimu (EVRK 69 skyrius) 1.9. medžiokle, gyvūnų gaudymu spąstais ir kitais įrankiais, medžioklės ir brakonieravimo patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis; (EVRK 01.7 grupė); 1.10. farmacinė veikla (EVRK 21 grupė); 1.11. krovinių gabenimu keliais; (EVRK 49.4 grupė) 1.12. informacinių paslaugų veikla (duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) ir su ja susijusi veikla, interneto vartų paslaugų veikla (EVRK 82.2, 62.09, 63.1 grupės);; 1.13. už paramos lėšas įgyto turto nuoma išskyrus poilsio ir sporto reikmenų nuomą (EVRK 77.21 klasę); 1.14. žemės ūkiu, miškininkyste ir žuvininkyste bei akvakultūra, išskyrus paslaugas žemės ūkiui, (EVRK 01.61, 01.62, 01.63, 01.64 grupės) kaip nurodyta Paslaugų žemės ūkiui sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 76 „Dėl Paslaugų žemės ūkiui sąrašo patvirtinimo“ pateiktas FSA 4 priede „Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.)“. 1.15. žemės ūkio produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, kai galutinis produktas yra <u>Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo</u> I priede (toliau – Sutarties I priedas) nurodytas produktas. Detalusis produktų sąrašas pateikiamas 2016 m. spalio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 2016/1821, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas. Jeigu apdorotas, perdirbtas, pagamintas produktas patenka į Sutarties I priedo sąrašą, tačiau pajamos gaunamos iš paslaugos suteikimo šiam produktui pagaminti, tokia veikla remiama pagal priemonę. Paramos gavėjo pajamos iš šių paslaugų teikimo kiekvienais projekto kontrolės metais turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų pajamų iš ūkinės komercinės veiklos.
4.2.6.2.	Vietos projekto paraiškoje paaiškinta ir pagrįsta, kad vietos projekto vykdytojas projekto kontrolės laikotarpiu - tris metus po galutinio

	mokėjimo prašymo ir galutinės vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo dienos laikysis vietos projekte (paramos paraiškoje ir verslo plane) numatytų įsipareigojimų ir projekto kontrolės laikotarpiu teks rašytinius įrodymus.
4.2.6.3.	Prie vietos projekto paraiškos turi būti pateiktas vietos projekto verslo planas (FSA 2 priedas).
4.2.6.4.	<u>Nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą</u>, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama vietos projekto paraiškos vertinimo metu): 1. statiniai ir (arba) patalpos, žemės sklypai, kurie bus tiesiogiai naudojami projekte numatytoms veikloms vykdyti, nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais priklauso pareiškėjui. Žemė po rekonstruojamais statiniais arba po statiniais, kuriuose atliekamas kapitalinis remontas, į kuriuos investuojama ir kur numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjui priklauso nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais. Pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi nekilnojamuoju turtu sutartis, sudaryta ne trumpesniai terminui kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, VĮ Registrų centre turi būti įregistruota iki paramos sutarties pasirašymo dienos. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamų statinių ir (arba) patalpų valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti numatyta rekonstrukcijos ar kapitalinio remonto galimybė (atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama). Žemė po naujai statomais statiniais ne vėliau kaip nuo paramos sutarties pasirašymo dienos pareiškėjui priklauso nuosavybės teise. Jeigu nekilnojamojo turto, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta vykdyti veiklą, nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi pagrindai VĮ Registrų centre įregistruojami po paramos paraiškos pateikimo, kartu su paramos paraiška turi būti pateikta (-os) rašytinė (-ės) sutartis (-ys) dėl nekilnojamojo turto planuojamo perleidimo pareiškėjo nuosavybėn, planuojamos nuomos ar panaudos, ar kito teisėto naudojimosi, sudaryta (-os) tarp pareiškėjo ir nekilnojamojo turto savininko; 2. tuo atveju, kai šio FSA 4.2.6.6. punkto pirmame papunktyje minimas turtas, į kurį investuojama ir kuriame numatyta įgyvendinti projektą (išskyrus naujai statomus statinius), priklauso pareiškėjui ir (arba) sutuoktiniui, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąją turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos; 3. tuo atveju, kai šio FSA 4.2.6.6. punkto pirmame papunktyje minimas turtas, į kurį investuojama ir kuriame numatyta įgyvendinti projektą (išskyrus naujai statomus statinius), priklauso pareiškėjui ir (arba) jo sutuoktiniui su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis (-iai) bendraturčio (-ių) sutikimas (-ai) investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju ir (arba) jo sutuoktiniu priklausančią turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;
4.2.6.5.	<u>Jei projekte numatyti statybos</u> (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo darbai, turi būti pateiktas statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai. Statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai ir statinio statybos kainos apskaičiavimas turi būti parengti pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus. Statinio techninis projektas, statinio projekto bendrosios ekspertizės arba dalinės ekspertizės (kai ji privaloma) aktas ir statybą leidžiantis dokumentas (pagal statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtinimo“, nustatytus

	konstrukcinius požymius ir techninius parametrus) turi būti parengti ir (arba) išduoti iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos ir pateikiami kartu su vietos projekto paraiška arba parengti ir (arba) išduoti iki pirmojo mokėjimo prašymo dienos ir pateikiami ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantis dokumentai, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jų atskirai pateikti nereikia. Užbaigus statybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos, statybos užbaigimo dokumentai, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Jei statybos užbaigimo dokumentų informacinėje sistemoje „Infostatyba“ pateikti neprivaloma – statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu. <u>Jeigu vietos projekte numatyti statybos darbai</u>, nurodyti statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“, 12.1–12.11 papunkčiuose, su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos turi būti pateiktas paprastojo remonto projektas pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus. <u>Jei vietos projekte numatyta tik nesudėtingų statinių statyba</u>, rekonstravimas ar kapitalinis remontas, su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos turi būti pateikiamas STR 1.04.04:2017 parengtas supaprastintas statybos, rekonstravimo projektas ar kapitalinio remonto aprašas (kai juos privaloma rengti) ir statybą leidžiantis dokumentas (kai jis privalomas pagal statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“) arba kiti dokumentai (sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija ir aiškinamasis raštas) su statinio statybos kainos apskaičiavimu (projekto statinio statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis). Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentas, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti pateiktas informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jo atskirai pateikti nereikia. <u>Jeigu vietos projekte numatyti statybos darbai ar nesudėtingų statinių statyba</u>, ir pagal numatytų darbų pobūdį turi būti atlikta statinio techninio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė, ji atliekama vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, nuostatomis. Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla, ir turi būti pateikta kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu.
4.2.6.6.	Jei vietos projekte numatytos investicijos, susijusios su maisto tvarkymu, jos turi atitikti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

	Agentūros prašymu;		
4.2.7.	Tinkamumo sąlygos, susijusios su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 29 punkte		
4.2.8.	Bendrosios tinkamumo sąlygos tinkamiems vietos projekto finansavimo šaltiniams, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 32 punkte ir Vietos projektų administravimo taisyklių 5 priede „Pareiškėjo ir (arba) partnerio tinkamo prisidėjimo prie vietos projekto įgyvendinimo įnašu natūra aprašas“		
4.3.	Vietos projekto vykdytojo išsipareigojimai:		
4.3.1.	Bendrieji vietos projekto vykdytojo išsipareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 33-35.9. punktuose.		
4.3.2.	Specialieji vietos projekto vykdytojo išsipareigojimai: netaikoma		
Eil. Nr.	Vietos projektų finansavimo sąlyga	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis finansavimo sąlygai)	Kontroliuojamumas (kai taikoma) (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	II	III	IV
4.3.3.	Papildomi vietos projekto vykdytojo išsipareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 41–47 punktuose		
4.3.3.1.	Įgyvendinti projektą iki 2025 m. liepos 1 d. nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos.		
4.3.3.2.	pradėti projekto įgyvendinimo darbus ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo sutarties pasirašymo dienos (<i>Darbų pradžia – laikas, kai pradedami su investicija susiję faktiniai statybos darbai arba prisiimamas pirmasis teisiškai privalomas sutartinis išsipareigojimas užsakyti ir (arba) įsigyti įrenginius, arba bet kuris kitas išsipareigojimas, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama, priklausomai nuo to, kuris įvykis pirmesnis. Žemės pirkimas ir parengiamieji darbai, pvz., leidimų gavimas, nelaikomi darbų pradžia</i>); Paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti projektą, raštu apie tai informuoja Alytaus rajono VVG ir Agentūrą ir prideda patvirtinimo dokumentus (investicijos įsigijimo dokumentus, sutartį dėl		

	paslaugų teikimo ir kt.). Projekto įgyvendinimo pradžia nėra laikoma konsultacijų projekto įgyvendinimo ir administravimo klausimais ir kitų bendrųjų išlaidų kategorijai priskirtinų išlaidų pirkimo–pardavimo, paslaugų teikimo sutarčių sudarymas;
4.3.3.3.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą (sudaryti balansą, pelno (nuostolių) ataskaitas) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;
4.3.3.4.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad su projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų atskiriami nuo kitų, įprastinių paramos gavėjo operacijų;
4.3.3.5.	užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos bus naujos ir nenaudotos, atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turėti ženklą CE);
4.3.3.6.	užtikrinti, kad įsigytos investicijos, įgyvendinus projektą, atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamųjų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms taikomi tokie reikalavimai. Pažymą apie įsigytų investicijų atitiktį ar neatitiktį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba VVG bei NMA prašymu;
4.3.3.7.	ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Alytaus rajono VVG ir Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus, įskaitant susijusių įmonių ir (arba) įmonių partnerių atsiradimą bei šeimines padėties pasikeitimus;
4.3.3.8.	sukūrus naujų darbo vietų kartu su mokėjimo prašymais ir metinėmis ataskaitomis pateikiamos darbo sutarčių kopijos. Ši įsipareigojimą privaloma išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;
4.3.3.9.	atitiktį atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai, pareiškėjas turi užtikrinti projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu;
4.3.3.10.	užbaigus statybos darbus, pateikti statybos užbaigimo dokumentus, kai jie privalomi pagal teisės aktų nuostatas (ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu);
4.3.3.11.	pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);
4.3.3.12.	tais atvejais, kai pareiškėjas prašo paramos įrangos ir (arba) technikos įrengimui ir (arba) sumontavimui, įranga ir (arba) technika turi būti įrengta ir (arba) sumontuota ir veikti iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Jei įranga ir (arba) technika montuojama statiniuose, be kurių ji atskirai negali funkcionuoti, pareiškėjas vėliausiai su galutiniu mokėjimo prašymu įsipareigoja pateikti statinių techninius projektus ir įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia;
4.3.3.13.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos (remiantis Galimai neteisėtai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika);
4.3.3.14.	jeigu vietos projekte numatyta vykdyti veikla yra susijusi su maisto tvarkymu (maisto tvarkymas – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis jo sudėtinėmis dalimis (įskaitant maisto gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, vežimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei), vietos projekto

	vykdytojas įsipareigoja užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymąsi. Privalomos pareigos nustatytos Lietuvos higienos normoje HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“; Vietos projekto vykdytojas ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu turi pateikti VPS vykdytojai įsipareigojimo užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymosi įrodymo dokumentus.
4.3.3.15.	užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų.
4.3.3.16.	apdrausti turtą, kuriam pagal nacionalinius teisės aktus privaloma teisinė registracija (pvz.: nekilnojamojo turto kadastre ir registre, transporto priemonių registre ir kt.), ir kuriam įsigyti ar sukurti panaudota parama laikotarpiu nuo mokėjimo prašymo, kuriame prašoma paramos kompensuoti įsigytą ar sukurtą turtą, pateikimo dienos iki vietos projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus vietos projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Įvykus įvykiui vietos projekto vykdytojas įsipareigoja nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, apie tai raštu pranešti Alytaus rajono VVG, o ši nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie tai informuoti Agentūrą. Įvykus įvykiui, kurio metu sunaikinamas vietos projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, vietos projekto vykdytojas įsipareigoja vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu atkurti turtą ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir ne blogesnių techninių parametru;
4.3.3.17.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos nenutraukti ar neperkelti gamybinės veiklos už Programos įgyvendinimo teritorijos ribų, nepakeisti infrastruktūros objekto ar jo dalies nuosavybės teisių, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto, nepakeisti remiamos veiklos pobūdžio, tikslų, projekto įgyvendinimo sąlygų. Leidimą įkeisti turtą kredito įstaigoms Alytaus rajono VVG ir Agentūrai gali suteikti tik tam paramos gavėjui, kuris paramos paraiškoje kredito įstaigos paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių, ir tik tai kredito įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Įkeičiamas turtas turi būti skirtas paskolos, kuria finansuojamas projekto įgyvendinimas, grąžinimui užtikrinti;
4.3.3.18.	sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, Programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paramos paraiškoje ir prie jos prideduose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;
4.3.3.19.	užtikrina naujos darbo vietos sukūrimą ir išlaikymą kaip nurodyta LR Žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakyme Nr. 3D-718 „Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikoje“;
4.3.3.20.	kai projektą numatoma finansuoti skolintomis lėšomis, pasirašytą paskolos sutartį ir (arba) finansinės nuomos (lizingo) sutartį pateikti iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įgyvendintas investicijas, pateikimo;

4.3.3.21.	viešinti gautą paramą Vietos projektų administravimo taisyklių 155–160 punktų nustatyta tvarka;
4.3.3.22.	nepakeisti nekilnojamojo turto arba jo dalies, į kurią investuojama, nuosavybės teisių;
4.3.3.23.	nepakeisti veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniam vietos projekto tikslams. Jeigu vietos projekto vykdytojas planuoja daryti bet kokius šiame papunktyje minimų vietos projektų pakeitimus, iki vietos projekto pakeitimų pradžios turi apie tai informuoti VPS vykdytoją ir Agentūrą. Galutinį sprendimą dėl planuojamų vietos projekto pakeitimų neigiamos įtakos pradiniam vietos projekto tikslams buvimo arba nebuvimo priima Agentūra vidaus procedūrose nustatyta tvarka;
4.3.3.24.	siekiant palankaus sprendimo, nedaryti įtakos vietos projektą vertinantiems VPS vykdytojos darbuotojams, sprendimą dėl vietos projekto finansavimo priimančiam VPS vykdytojos valdymo organui arba atskiriems jo nariams, Agentūrai, Ministerijai;
4.3.3.25.	teikti VPS vykdytojai ir (arba) Agentūrai visą informaciją ir duomenis, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu, reikalingus vietos projekto įgyvendinimo valdymui, stebėsenai ir vertinimui atlikti.
4.3.3.26.	pasiiekti ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paraiškoje numatytus vietos projekto pasiekimų rodiklius bei verslo plane nustatytus ekonominio gyvybingumo kriterijus.
4.3.3.27.	užtikrinti, kad įsigytos investicijos atitiks higienos ir maisto kokybės reikalavimus (jei investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi).
4.3.3.28.	jeigu vietos projekte numatytos investicijos naujo verslo kūrimui arba esamo verslo plėtrai (įskaitant NVO, bendruomeninį ir socialinį verslą), prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikiamas vietos projekto verslo planas, įrodantis, kad būsimas naujas verslas arba esamo verslo plėtra yra ekonomiškai gyvybingi, t. y. vietos projekto verslo planas turi atitikti ekonominio gyvybingumo kriterijus ir jų reikšmes, nustatytas Taisyklių 23.1.5.1–23.1.5.45 papunkčiuose. Ekonominio gyvybingumo rodiklių skaičiavimo nuostatos ir formulės yra nustatytos Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos ir Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. 3D-14 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos ir Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklės), II, III ir V skyriuose. Ekonominio gyvybingumo rodikliai, taikomi pagal Taisyklės įgyvendinamiems vietos projektams, turi būti apskaičiuojami ir taikomi Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse nustatyta tvarka.
4.3.3.29.	Jeigu vietos projekte numatytos investicijos, susijusios su elektros jėgainės įsigijimu, pareiškėjai priklausomai nuo projekto pobūdžio kartu su paraiška pateikia pažymą iš Energijos skirstymo operatoriaus (ESO) dėl suvartotos energijos kiekio paraiškos pateikimo einamaisiais metais ir ataskaitiniais metais, o projekto paraiškoje turi būti detalios pagrįsta kiek kitoms, projekte numatytoms investicijoms bus reikalinga elektros energijos kw. Taip pat verslo plane turi atsispindėti elektros energijos maudojimo kaštai.

5. PRIE VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PRIDEDAMI DOKUMENTAI

Vietos projektų paraiška ir jos priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba. Kartu su vietos projekto paraiška teikiami priedai turi būti sudaryti lietuvių kalba arba turi būti pateiktas oficialus vertimų biuro, įmonės ar vertėjo (fizinio asmens) pasirašytas vertimas į lietuvių kalbą. Kartu su užpildyta vietos projekto

paraiška (jeigu žemiau nurodytuose papunkčiuose ir Vietos projektų administravimo taisyklėse nenurodyta kitaip) pareiškėjas privalo pateikti šiuos dokumentus (turi būti pateikiamas originalas arba kopija, patvirtinta pareiškėjo (arba įgalioto asmens) parašu ir antspaudu (jei toks yra ar jį privaloma turėti) arba notaro Lietuvos Respublikos [notariato įstatymo](#) nustatyta tvarka) (paraiškos bei su ja pateikiamų priedų lapai turi būti sunumeruoti):

5.1. Turi būti pateikti šie dokumentai:	1. <u>Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį vietos projektų atrankos kriterijams:</u> 1.1. Juridinio asmens (pareiškėjo) steigimo dokumentai (kai taikoma); 1.2. Juridinio asmens (pareiškėjo) kompetentingo organo pritarimo parengtai paramos paraiškai protokolo išrašas, patvirtintas pareiškėjo įgalioto asmens iki paraiškos pateikimo (kai taikoma).. 1.3. Dokumentai, nurodyti šio aprašo 2.1 punkto „Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu taikomi šie vietos projektų atrankos kriterijai“, IV stulpelyje. 2. <u>Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį tinkamumo sąlygoms, susijusioms su tinkamomis finansuoti išlaidomis:</u> 2.1. Dokumentai, užtikrinantys tinkamą projekto bendrojo finansavimo šaltinį. 3. <u>Dokumentai, pagrindžiantys tinkamas vietos projekto išlaidas:</u> 3.1. Komerčiniai pasiūlymai; 3.2. Interneto tinklalapiuose esančių kainų kompiuterio ekrano nuotraukos (anglų k. „PrintScreen“); 3.3. Kiti dokumentai, leidžiantys objektyviai palyginti siūlomas kainas.
	4. <u>Dokumentai, pagrindžiantys pareiškėjo tinkamumą:</u> 4.1. Pareiškėjo rašytinis <u>prašymas nušalinti</u> nuo vietos projektų atrankos (apimantis FSA rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba kai yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus) (taikoma, kai vietos projekto paraišką teikia ar paraišką teikiančio pareiškėjo yra VVG kolegialaus valdymo organo narys, VVG darbuotojas arba šiems nurodytiems asmenims artimi asmenys, todėl kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 2 str. ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.); 4.2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas); 4.3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas); 5. <u>Dokumentai, pagrindžiantys vietos projekto tinkamumą:</u>

	5.1. Vietos projekto <u>verslo planas</u>, parengtas pagal FSA <u>2</u> priedo formą; 5.2. Statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai ir statinio statybos kainos apskaičiavimas, parengti pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunktyje nurodytus reikalavimus. (Taikoma, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunkčiu, numatyti statinio statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo darbai. Šie dokumentai turi būti parengti ir (arba) išduoti iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos ir pateikti kartu su paraiška arba parengti ir (arba) išduoti iki pirmojo mokėjimo prašymo dienos ir pateikti ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jų atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Priedami dokumentai“)); 5.3. STR 1.04.04:2017 parengtas supaprastintas statybos, rekonstravimo projektas ar kapitalinio remonto aprašas (kai juos privaloma rengti) ir statybą leidžiantis dokumentas (kai jis privalomas pagal statybos techninę reglamentą STR 1.05.01:2017) arba kiti dokumentai (sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija ir aiškinamasis raštas), ir statinio statybos kainos apskaičiavimas (projekto statinio statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis). (Šie dokumentai turi būti pateikti, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.10 papunkčiu, numatyta tik nesudėtingų statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas. Šiuos dokumentus privaloma pateikti kartu su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantis dokumentas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateiktas informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jo atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Priedami dokumentai“)); 5.4. Dokumentai, įrodantys, kad vietos projekto vykdytojui suteikta teisė valdyti, naudoti ir disponuoti nekilnojamuoju turtu bei leista atlikti vietos projekte numatytas investicijas. (Taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą. Turi būti pateikti dokumentai, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.12 papunktyje nurodytus reikalavimus); 5.5. Rašytinis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pritarimas planuojamai veiklai vykdyti (teikiamas tuo atveju, jeigu vietos projekte investuojama į valstybinės žemės sklypą, kuris yra nesuformuotas); 5.6. Visų nekilnojamojo <u>turto savininkų sutikimai</u> dėl vietos projekte numatytų investicijų (taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir jis nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams (įskaitant bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą, priklausančią sutuoktiniams). Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos); 5.7. Finansinės atskaitomybės dokumentai už ataskaitinius, arba praeitus ataskaitinius metus. 6. <u>Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį horizontaliosioms ES politikos sritims:</u> 6.1. Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija, kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“, ir paskelbta VVG interneto svetainėje adresu
--	---

	www.alytausrvvg.lt (taikoma Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje nurodytiems atvejams); 6.2. „Vienos įmonės“ deklaracija pagal 2013 m. gruodžio 18 d. Europos Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo <i>de minimis</i> pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), jos forma paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.alytausrvvg.lt. (Taikoma siekiant pagrįsti, kad parama vietos projektui įgyvendinti skiriama nepažeidžiant ES teisės normų, susijusių su nereikšminga (<i>de minimis</i>) pagalba, kaip nurodyta Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje). 7. <u>Dokumentai, pagrindžiantys nuosavo indėlio tinkamumą:</u> 7.1. Dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda nuosavomis piniginėmis lėšomis arba savivaldybės biudžeto lėšomis (kai taikoma)). Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojant el. bankininkystės sistemą) finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) išduoti viešojo juridinio asmens, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (pvz., savivaldybės tarybos sprendimas skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti) ir (arba) sukurti naudojantis finansinių ataskaitų duomenimis. Šie dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto vertinimo pabaigos); 7.2. Dokumentai, kuriais pagrindžiamos pareiškėjo skolintos lėšos (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda skolintomis lėšomis. Kartu su vietos projekto paraiška turi būti pateikti paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybę patvirtinantys dokumentai, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 32.4 papunktyje nurodytus reikalavimus. Jeigu paskolą planuojama gauti iš fizinio asmens ar juridinio asmens, kuris nėra finansų įstaiga, kartu su vietos projekto paraiška turi būti pateiktas šio asmens sutikimas dėl paskolos suteikimo ir jo banko sąskaitos išrašas, kita informacija apie lėšas, esančias terminuotose ir (arba) kaupiamuosiuose indėliuose (pagrindimo dokumentai turi būti sudaryti ir išduoti ne anksčiau kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo, pasirašyti banko darbuotojo). Skyrus paramą, ne vėliau kaip iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įsigytas investicijas, pareiškėjas turės pateikti pasirašytą (ir notaro patvirtintą, jeigu paskolą suteikia ne kredito įstaiga) paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis; 7.4. VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro išrašas, kuriame nurodyta pradinė nekilnojamojo turto paskirtis (taikoma, kai prie vietos projekto įgyvendinimo prisidedama nuosavu indėliu – įnašu natūra (nekilnojamuoju turtu), pakeičiant nekilnojamojo turto paskirtį, kaip nurodyta Vietos projektų administravimo taisyklių 5 priedo „Pareiškėjo ir (arba) vietos projekto partnerio tinkamumo prisidėjimo prie vietos projekto įgyvendinimo įnašu natūra aprašas“ 3.2.3 papunktyje.); 7.5. Dokumentai (pvz., vaizdinė medžiaga), įrodantys, kad būsimi savanoriški darbai nėra faktiškai atlikti, kad numatyta savanoriškų darbų apimtis ir kiekis yra būtinas vietos projekto tikslams pasiekti (taikoma tuo atveju, kai tinkamas pareiškėjas – viešasis juridinis asmuo – vietos projekto paraiškos 2 dalies „Bendra informacija apie vietos projektą“ 2.7 papunktyje „Vietos projekto finansavimo šaltinis ir suma, Eur“ bei 5 dalyje „Vietos projekto finansinis planas“ nurodė, kad prie vietos projekto
--	---

	įgyvendinimo prisidedama įnašu natūra – savanoriškais darbais); 7.6. Įnašo natūra (<u>savanoriškais darbais</u>) <u>samata</u>, parengta pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 5 priedo „Pareiškėjo ir (arba) vietos projekto partnerio tinkamumo prisidėjimo prie vietos projekto įgyvendinimo įnašu natūra aprašas“ 2.6 papunktyje nustatytus reikalavimus (taikoma tuo atveju, kai tinkamas pareiškėjas – viešasis juridinis asmuo – vietos projekto paraiškos 2 dalies „Bendra informacija apie vietos projektą“ 2.7 papunktyje „Vietos projekto finansavimo šaltinis ir suma, Eur“ bei 5 dalyje „Vietos projekto finansinis planas“ nurodė, kad prie vietos projekto įgyvendinimo prisidedama įnašu natūra – savanoriškais darbais); 7.7. Dokumentai, pagrindžiantys įnašo natūra (nekilnojamuoju turtu), kuriuo prisidedama prie vietos projekto įgyvendinimo, vertę: nepriklausomo eksperto, turinčio teisę atlikti ir atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvada (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys, atlikti nepriklausomo eksperto, turi būti ne senesni kaip vienu metų, skaičiuojant nuo vietos projekto paraiškos pateikimo dienos) arba VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenys (taikoma tuo atveju, kai vietos projekto paraiškos 2 dalies „Bendra informacija apie vietos projektą“ 2.7 papunktyje „Vietos projekto finansavimo šaltinis ir suma, Eur“ bei 5 dalyje „Vietos projekto finansinis planas“ pareiškėjas nurodė, kad prie vietos projekto įgyvendinimo prisidedama įnašu natūra (nekilnojamuoju turtu)); 8. <u>Kiti dokumentai:</u> 8.1. Įgaliojimas teikti vietos projekto paraišką (taikoma tuo atveju, jeigu paraišką teikia ne pareiškėjo – juridinio asmens – vadovas (kai pareiškėjas yra juridinis asmuo) arba ne pareiškėjas pats (kai pareiškėjas yra fizinis asmuo), bet įgaliotas asmuo. Tokiu atveju turi būti pateiktas tinkamas įgaliojimas. Juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti. Fizinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis patvirtintas notaro. Įgaliojime turi būti nurodytas asmuo, turintis teisę pateikti (ir pasirašyti, jei taikoma) vietos projekto paraišką, įgaliojimo galiojimo terminas);
5.2.	VVG pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.
5.3.	Paraiška laikoma pateikta iki nustatyto termino, nurodyto Paprasto kvietimo teikti vetos projektų paraiškas Nr.40 skelbime, jeigu ji ir jos priedai pasirašyta kvalifikuotu elektroniniu parašu ir pateikta VVG elektroniniu paštu: alytausrajonovvgprojektai@gmail.com .

6. VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PRIEDAI:

6.1. Šio FSA priedai yra:

- 1 priedas „Vietos projekto paraiškos forma“.
- 2 priedas „Verslo planas“.
- 3 priedas „Vienos įmonės deklaracija“.

4 priedas „Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija“